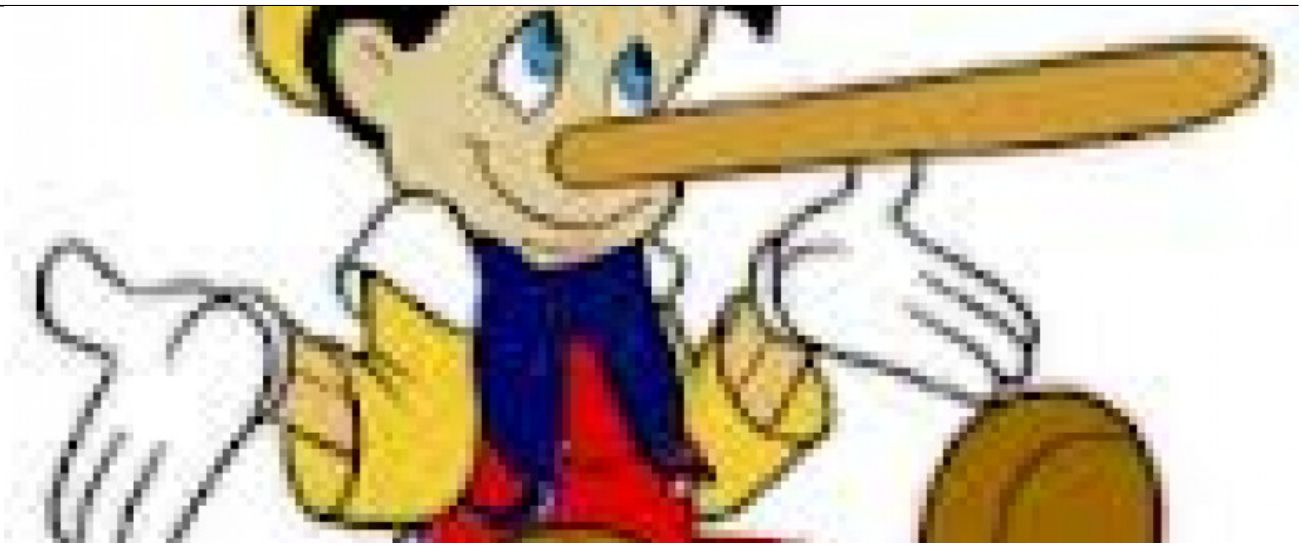

L. Simon László blogja - Legyünk ?szinték!

2013 február 23. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A választott politikusok – legyenek állami vagy önkormányzati vezet?k – az általuk felügyelt kulturális intézmények vezet?ir?l jelenleg nem dönthetnek közvetlenül. Ehelyett egy több sebb?l vérz?, a szerepl?ket is sokszor megalázó helyzetekbe hozó, sokak szerint álszent procedúrának a részesei, miként maguk a pályázók is.

Vajon valóban demokratikus elvárás, hogy a színház- vagy a múzeumigazgatókat pályázat útján nevezzék ki? Miért nem igaz ez ugyanakkor az állami vállalatok vezet?ire?

Jelenleg a politikusok által vezetett hivatal felkér egy szakmai bizottságot, amely a pályam?vek feldolgozása után javaslatot tesz a intézményvezet? személyére, de a politikus dönthet ett?l eltér?en is. Gondoljanak csak arra, 2010-ben mekkora vihart kavart, hogy Hiller István miniszterként nem a bal- és jobboldali értelmiségiek által támogatott Monok Istvánt nevezte ki a nemzeti könyvtár élére, hanem egy másik pályázót. A politikusok el?tt tehát két út áll. Vagy elfogadják a kijelölt utat, és miközben a politikai, a szakmai, de sokszor a gazdasági felel?sség is az övék, évekig dolgoznak együtt olyasvalakivel, akit a pályázat és a bizottság sz?r?je engedett eléjük. Vagy mindenki számára nyilvánvaló módon – ám a látszatra ügyelve – megpróbálják úgy befolyásolni a pályázat kiírását, a javaslattev? bizottság összetételét és annak döntését, hogy olyan intézményvezet?t választhassanak, akivel együtt tudnak – netán szeretnének is – gondolkodni és közös célokat megvalósítani.

Bárki bármit mond, b? két évtizede ez zajlik Magyarországon a kulturális intézményvezet?k kiválasztásakor. Annak ellenére, hogy mondjuk az állam tulajdonában lév? gazdasági társaságoknál – amilyen például a MÁV – mindenki elfogadja, hogy a választók által felhatalmazott politikusok olyan szakembereket állítanak a cégek élére, akikkel úgy érzik, képesek együtt dolgozni. És akikért így személyes felel?sséget is vállalnak, hiszen egy rossz személyi döntés után nem bújhatnak a pályázat meg a szakmai bizottságok mögé, elhárítva a felel?sségüket.

Nem lenne jó végre a kultúra területén is befejezni ezt az álszent gyakorlatot?

Miért sérülne attól a demokrácia, ha a választott vezet?k egyértelm? felhatalmazást kapnának az általuk felügyelt intézmények igazgatóinak kiválasztásához? Szó sincs arról, hogy szakmai követelmények, minimumok nélkül lehetne bárkit egy közintézmény élére odaültetni. Viszont ha ezeknek a törvényben rögzített feltételeknek valaki megfelel, okos, koncepciózus, van szakmai tapasztalata és a vezetésnek benne van bizalma, akkor ne kelljen csak azért pályázatot kiírni, hogy azt megnyeressék vele. Nevezhessék ki pályázat nélkül. Ha viszont az intézmény fenntartójának nincs ilyen jelöltje, a döntés el?készítése és megkönnyítése érdekében írhasson ki pályázatot.

Gondoljunk bele, hogy a legjobban m?köd? színházak, múzeumok, könyvtárak vezetésére is id?r?l id?re pályázatot kell kiírni, holott a regnáló igazgatóval a fenntartó és a közönség is elégedett, és az illet? is szívesen folytatná a megkezdett munkát. Miért kell felesleges procedúrának kitennünk egy ilyen vezet?t, mikor az intézmény tulajdonosának a képvisel?je eleve tudja, hogy továbbra is a jelenlegi vezet?re számít? Vagy mi lenne akkor, ha valamelyik nemzeti intézményünk élére nemzetközi szakembert szeretnénk meghívni? A jelenlegi pályáztatási rendszerben nem lehetne megoldani azt, amit sokan szívesen támogatnának.

Szó sincs arról, hogy a pályáztatást kinevezés váltaná fel. Tapasztalatból tudom, hogy vannak esetek, amikor egy pályázat segíthet a potenciális jelöltek felkutatásában. Ahogy azt is évtizedek óta pontosan látom, a legtöbb esetben mindenki tudja, ki lesz az igazgató, csak a kinevezése el?tt valamiért álszenteskedünk egy sort.

Tudom, most azonnal felteszik a kérdést: a Nemzeti Színház igazgatóválasztása is csupán színjáték volt? Erre jó lelkiismerettel válaszolhatok határozott nemmel. A választási procedúra mindenben megfelelt a vonatkozó törvényi el?írásoknak – amelyeket van szerencsém jól ismerni, hiszen az el?adó-m?vészeti törvény módosítását, melyet 2011 tavaszán fogadott el a Parlament, magam kezdeményeztem –, és a két meghatározó jelölt, Alföldi Róbert és Vidnyánszky Attila egyaránt színvonalas pályamunkát nyújtott be. A frissen megválasztott Vidnyánszky ellen azonban rögtön nemtelen lejártó kampány indult egyes sajtóorgánumokban, mely a szabályos pályázati eljárás ellenére politikai kinevezettként próbálja beállítani ?t. Vajon van-e értelme ezek után védelmezni azt a pályáztatási rendszert, amely szükségtelenül megköti a döntéshozó kezét, miközben – a jelek szerint – nem biztosít széles kör? szakmai legitimációt a kinevezett intézményvezet? számára?

Annak is örülök, hogy az elmúlt napok vitáiban sok intézményvezet? állt ki a javaslatom mellett. A Szépm?vészeti

Múzeum f?igazgatója, Baán László például a Klubrádióban azt mondta, hogy életszer? a felvetésem. Baán szerint, aki korábban hat évig dolgozott államtitkárként a minisztériumban mind fideszes, mind szocialista kormányzatok idején, ha a miniszternek volt el?zetes, er?s akarata, akkor annak megfelel?en alakult a befutó személye. „Igazán komoly jelöltek akkor adják be a pályázatot, hiszen ?k már valamilyen pozícióban vannak, vezetnek esetleg egy másik intézményt vagy valahol más, egyéb vezet?i pozícióban vannak, nem szokták megpályázni – még egyszer mondom – komoly jelöltek a siker valós esélye nélkül” – véli Baán László. „Tehát magyarán nem növeli a pályázat a tényleges szélesebb merítést, ezeket mindenütt a világon el?tte megkeresik az igazán komoly jelölteket.”

Az [origo] is foglalkozott a kérdéssel, az általuk „megkérdezett színházigazgatók vagy színházakkal foglalkozó menedzserek egyike sem tartotta jónak a jelenlegi, kötelez? pályáztatási rendszert. Köztük vannak olyanok, akiket az ellenzéki, és akiket a kormánypárti táborhoz szoktak sorolni. Gulyás Márton, a Krétakör ügyvezet?je "álszentnek és cinikusnak", Máté Gábor "áldemokratikus nyalánkságnak", Rátóti Zoltán fölöslegesnek nevezte a rendszert. A Magyar Színházi Társaság élén álló Csizmadia Tibor komédiának tartja, és a Magyar Teátrumi Társaságot vezet? és a Nemzeti vezetését Alföldi Róbertt?l átvev? Vidnyánszky Attila sem tartja jónak.”

Tehát aki ismeri az intézményrendszert és ?szinte is, pontosan tudja, hogy magunk mögött kell hagynunk a jelenlegi vezet?választási rendszer álszent gyakorlatát.

L.Simon László - http://lsimon.blog.hu

Ajánló